

KWARTAALVERSLAG

DERDE KWARTAAL 2015

I. In het kort

- De beleidsdekkingsgraad per 30 september 2015 bedroeg 112,6%
- Het rendement van 1 juli tot en met 30 september 2015 bedroeg -1,6%
- Het pensioenvermogen per 30 september 2015 bedroeg € 17.382 miljoen
- De beleidsdekkingsgraad van Philips Pensioenfonds ligt per 30 september 2015 onder de wettelijk vereiste dekkingsgraad. Dat betekent dat de financiële buffer van het Fonds onvoldoende is en dat het eerder dit jaar bij De Nederlandsche Bank ingediende herstelplan van kracht blijft. In het herstelplan is beschreven hoe het Fonds ervoor gaat zorgen dat de beleidsdekkingsgraad weer op het niveau van de vereiste dekkingsgraad komt.

2. Financiële positie Philips Pensioenfonds

De financiële positie van Philips Pensioenfonds wordt onder andere beoordeeld aan de hand van de dekkingsgraad. Een dekkingsgraad van 100% betekent dat een pensioenfonds precies genoeg vermogen heeft om zijn pensioenverplichtingen na te komen. Mede als gevolg van de financiële 'spelregels' die zijn vastgelegd in het zogenoemde Financieel Toetsingskader (FTK), kunnen op dit moment de volgende dekkingsgraden worden onderkend.

- *Actuele dekkingsgraad*
De actuele dekkingsgraad geeft de verhouding weer tussen het vermogen van een pensioenfonds en de pensioenverplichtingen (alle nu en in de toekomst uit te keren pensioenen) die daar tegenover staan.
De actuele dekkingsgraad van Philips Pensioenfonds bedroeg per 30 september 2015 107,7%.
- *Beleidsdekkingsgraad*
Sinds 1 januari 2015 wordt de dekkingsgraad ook op een andere manier vastgesteld, waardoor deze minder afhankelijk wordt van dagkoersen: dit is de beleidsdekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad wordt berekend door het gemiddelde te nemen van de actuele dekkingsgraden over de afgelopen 12 maanden. Een pensioenfonds is wettelijk verplicht om de beleidsdekkingsgraad te gebruiken als basis voor bepaalde beleidsbeslissingen, bijvoorbeeld beslissingen over indexatie. Daarnaast is de beleidsdekkingsgraad onder meer van belang om te bepalen of een pensioenfonds voldoende buffers heeft.
De beleidsdekkingsgraad van Philips Pensioenfonds bedroeg per 30 september 2015 112,6%.
- *Vereiste dekkingsgraad*
De vereiste dekkingsgraad geeft aan hoe hoog de beleidsdekkingsgraad van een pensioenfonds wettelijk moet zijn. Is de beleidsdekkingsgraad hoger dan de vereiste dekkingsgraad, dan beschikt het pensioenfonds over een financiële buffer die voldoende is. Deze buffer dient om schommelingen in de waarde van de beleggingen en de verplichtingen op te vangen. Is de beleidsdekkingsgraad lager dan de vereiste dekkingsgraad, dan is de buffer onvoldoende groot. De hoogte van de vereiste dekkingsgraad verschilt per pensioenfonds en is onder andere afhankelijk van het beleggingsbeleid. Hoe meer risico in het beleggingsbeleid wordt genomen, hoe hoger de vereiste dekkingsgraad.
De vereiste dekkingsgraad van het Fonds bedroeg per 30 september 2015 117,0%.

Bedragen in miljoenen euro's

	2015			2014
	Einde 3 ^e kwartaal	Einde 2 ^e kwartaal	Einde 1 ^e kwartaal	Einde 4 ^e kwartaal
Pensioenvermogen ¹	17.382	17.761	19.647	17.849
Pensioenverplichtingen	16.135	15.547	17.435	15.647
Actuele dekkingsgraad	107,7%	114%	113%	114%
Beleidsdekkingsgraad	112,6%	114%	114%	n.v.t.

Actuele ontwikkelingen

Pensioenfondsen moeten voor het berekenen van hun dekkingsgraad gebruikmaken van een door De Nederlandsche Bank voorgeschreven rente. Vanaf 15 juli 2015 wordt deze rekenrente op een andere manier berekend. Door deze wijziging is de dekkingsgraad lager geworden en de pensioenopbouw duurder. Deze effecten komen bovenop de gevolgen van de financiële spelregels die sinds begin 2015 van kracht zijn. Door de nieuwe rekenrente is de actuele dekkingsgraad met circa 2 procentpunten gedaald. Dit was een belangrijke oorzaak van de daling van de dekkingsgraad in het derde kwartaal. Een andere oorzaak was de sterke daling van de aandelenbeurzen in het derde kwartaal. Deze daling werd veroorzaakt door zorgen over een lagere groeiverwachting van de Chinese economie en de gevolgen hiervan op de wereldeconomie.

Het effect van de nieuwe rekenrente op de beleidsdekkingsgraad zal geleidelijk te zien zijn, omdat deze het gemiddelde weergeeft van de actuele dekkingsgraden over de afgelopen 12 maanden.

3. Beleggingsresultaten Philips Pensioenfonds

Het beleggingsbeleid gaat uit van een beleggingsportefeuille met een vaste verdeling tussen vastrentende waarden en zakelijke waarden. Met deze verdeling is er een goede kans op het halen van onze ambitie, een pensioen dat zijn koopkracht behoudt, zonder dat de risico's te groot worden². De vastrentende waarden bestaan grotendeels uit relatief veilige beleggingen. Denk hierbij aan staatsobligaties en bedrijfsobligaties met een spreiding binnen en buiten Europa. De meer 'risicovolle' beleggingen vallen onder de zakelijke waarden. Met deze beleggingen wordt beoogd meer rendement te behalen. Denk hierbij met name aan de beleggingen in aandelen en onroerend goed.

Bedragen in miljoenen euro's

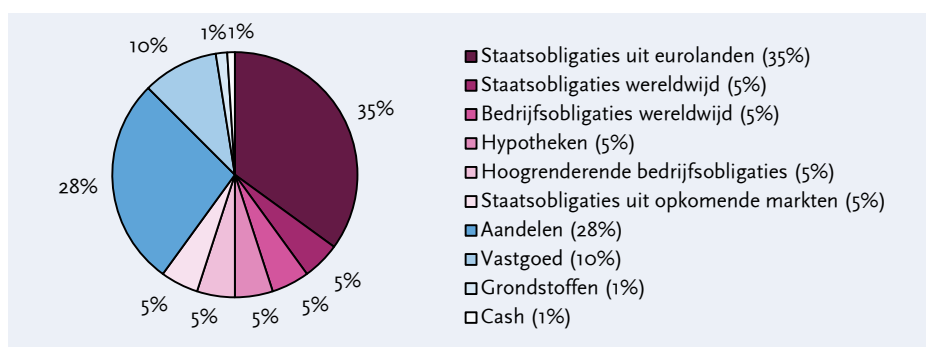
	2015			2014
	Einde 3 ^e kwartaal	Einde 2 ^e kwartaal	Einde 1 ^e kwartaal	Einde 4 ^e kwartaal
Belegd vermogen ³	17.518	17.922	19.788	17.835

¹ Het pensioenvermogen geeft de omvang van de financiële middelen van het Pensioenfonds weer zoals meegenomen in de berekening van de dekkingsgraad. Tussen het pensioenvermogen en het belegd vermogen zit een verschil. Dit verschil bestaat uit een aantal posten die wel of niet meegenomen mogen worden in enerzijds het pensioenvermogen en anderzijds het belegd vermogen. Een voorbeeld hiervan is de premiereserve. Deze is wel meegenomen in het belegd vermogen, maar mag niet meegeteld worden in de berekening van de dekkingsgraad en zit daarom dus niet in het pensioenvermogen.

² In de scenario's die het Fonds in dit verband gebruikt, wordt uitgegaan van een terugkeer, op termijn, naar (vanuit historisch perspectief) 'normale' verhoudingen op de financiële markten en dus naar een hogere rente. Dit is overigens een gebruikelijke aanpak. Als die terugkeer naar 'normale verhoudingen' niet gebeurt, komt het waarmaken van de ambitie in gevaar. Het Algemeen Bestuur is zich terdege bewust van het feit, dat een scenario van langdurig lage rente tot de mogelijkheden behoort.

³ Het belegd vermogen geeft het totaalbedrag van de beleggingen van Philips Pensioenfonds weer. Het belegd vermogen zoals hier getoond betreft het 'belegd vermogen voor risico fonds' (van toepassing voor zogenoemde uitkeringsovereenkomsten). De 'beleggingen voor risico deelnemer' (bij zogenoemde premieovereenkomsten) zijn niet inbegrepen in het hier getoonde 'belegd vermogen'. Deze beleggingen zijn vermeld in paragraaf 4 van dit kwartaalverslag.

De strategische verdeling van de beleggingsportefeuille is als volgt: 60% van het vermogen wordt belegd in vastrentende waarden en 40% van het vermogen wordt belegd in zakelijke waarden. Op de volgende pagina wordt getoond hoe het belegd vermogen van het Fonds strategisch verdeeld is over de verschillende beleggingscategorieën. De paars-gekleurde beleggingscategorieën vallen onder de vastrentende waarden. De blauw-gekleurde beleggingscategorieën vallen onder de zakelijke waarden.

Meer informatie over het beleggingsbeleid van Philips Pensioenfonds is te vinden op de website: www.philipspensioenfonds.nl/beleggingsbeleid

Er zijn verschillende risico's die van invloed zijn op de financiële positie van Philips Pensioenfonds. Zo hebben renteontwikkelingen en de ontwikkeling van de inflatie grote invloed op de mate waarin het Fonds de toekomstige pensioenen (inclusief indexatie) kan betalen. Naast de beleggingen in vastrentende waarden en zakelijke waarden koopt het Fonds daarom nog extra 'bescherming' om de invloed van die risico's deels af te dekken. Deze extra bescherming tegen het rente- en inflatierisico is geen onderdeel van de benchmark. Met nadruk wordt erop gewezen, dat de extra bescherming de risico's slechts ten dele afdekt. Er zijn scenario's denkbaar, waarin het realiseren van de ambitie van een geïndexeerd pensioen desondanks in gevaar komt. Een van die scenario's is dat van een langdurig lage rente. Zie ook de voetnoot op de vorige pagina.

In de onderstaande tabel worden de volgende rendementscijfers gegeven:

- Totaalrendement zonder de bescherming tegen het rente- en inflatierisico. Dit cijfer kan worden afgezet tegen de daarbij behorende benchmark.
- Totaalrendement waarin de bescherming tegen het rente- en inflatierisico is meegenomen. Hier is geen benchmark voor beschikbaar.

	Philips Pensioenfonds 3 ^e kwartaal 2015 1 juli – 30 september	Benchmark 3 ^e kwartaal 2015 1 juli – 30 september
Totaalrendement (exclusief afdekking rente- en inflatierisico)	-1,5%	-1,5%
Totaalrendement (inclusief afdekking rente- en inflatierisico)	-1,6%	n.v.t

Het totaalrendement van de portefeuille (exclusief afdekking rente- en inflatierisico) bedroeg dit kwartaal -1,5%. Het negatieve rendement werd hoofdzakelijk veroorzaakt door een sterke daling van de aandelenbeurzen gedurende dit kwartaal. Ook categorieën als grondstoffen en staatsleningen uit opkomende markten lieten forse verliezen zien. Beleggers vluchtten richting veilige beleggingen, waardoor Euro-staatsobligaties en wereldwijde staatsobligaties in waarde stegen. Het totaalrendement van de portefeuille (inclusief afdekking rente- en inflatierisico) bedroeg dit kwartaal -1,6%.

Vergelijking met benchmark

Philips Pensioenfonds beoordeelt de beleggingsresultaten door deze te vergelijken met een objectieve maatstaf (benchmark). De benchmark behaalde dit kwartaal een rendement van -1,5%. Het rendement van de portefeuille, exclusief afdekking rente- en inflatierisico, was dit kwartaal gelijk aan dat van de benchmark.

4. Beleggingen voor risico deelnemer

Philips Pensioenfonds had in 2015 twee regelingen die zijn gebaseerd op een individuele beschikbare premieregeling, waarbij het directe beleggingsrisico bij de deelnemers ligt: het Structured DC-plan van het Philips Executives Pension Plan en de prepensioneringsregeling van het Philips flex pensioen. Beide regelingen zijn gesloten voor nieuwe deelnemers.

In het onderstaand overzicht is de totale waarde van de beleggingen voor risico deelnemers weergegeven. De daling van de waarde tussen het tweede en derde kwartaal van 2015 hield verband met de verkoop van beleggingen in het Structured DC-plan van het Philips Executives Pension Plan. De waarde van de verkochte beleggingen is, afhankelijk van de keuze van de deelnemer, aangewend voor pensioeninkoop in het Philips flex pensioen ES of overgedragen naar de beschikbare premieregeling voor Executives en Senior Directors die door Philips is ondergebracht bij ABN AMRO.

<i>Bedragen in miljoenen euro's</i>	2015			2014
	Einde 3 ^e kwartaal	Einde 2 ^e kwartaal	Einde 1 ^e kwartaal	Einde 4 ^e kwartaal
Beleggingen voor risico deelnemer (waarde)	136	271	315	282

In de prepensioneringsregeling heeft de deelnemer de mogelijkheid om het beschikbare premiedeel te beleggen in drie verschillende fondsen: het aandelenfonds, het obligatiefonds en het geldmarktfonds. Voor deelnemers die gebruikmaken van de standaard beleggingsmethode, het Dymix-systeem, wordt mede op basis van leeftijd een beleggingsportefeuille samengesteld. Het uitgangspunt van het Dymix-systeem is dat het risico en de samenstelling van de beleggingsportefeuille afhankelijk zijn van onder andere de leeftijd van de deelnemer. Een beperkt aantal deelnemers heeft een zelfgekozen beleggingsmix.

In onderstaande tabel is het totale beleggingsrendement van alle beleggingsfondsen van de beschikbare premieregelingen tezamen weergegeven. Op de website www.philipspensioenfonds.nl/prepensioneringsregeling zijn op maandbasis de rendementen van de prepensioneringsregeling per beleggingsfonds terug te vinden.

	2015
	3 ^e kwartaal 2015 1 juli – 30 september
Totaalrendement beleggingen voor risico deelnemer	1,9%

5. Financiële situatie: herstelplan

De beleidsdekkingsgraad van Philips Pensioenfonds ligt sinds 1 januari 2015 lager dan het wettelijk vereiste niveau. Dat betekent dat de financiële buffer van het Fonds onvoldoende is. Het Fonds heeft daarom een herstelplan op moeten stellen. In dit herstelplan is beschreven hoe het Fonds ervoor gaat zorgen dat de dekkingsgraad van het Fonds weer op het niveau van de vereiste dekkingsgraad komt.

De kern van het herstelplan

Het uitgangspunt van het herstelplan is dat het Fonds met voortzetting van het huidige beleid weer op de vereiste dekkingsgraad kan komen. En dat de pensioenen dus niet verlaagd hoeven te worden. De verwachting is dat, uitgaande van de in het herstelplan gehanteerde uitgangspunten, voor het herstel ongeveer drie jaar nodig is. Zolang de dekkingsgraad het niveau van 116% niet heeft bereikt (dit was de vereiste dekkingsgraad op het moment van vaststelling van de zogenoemde indexatiestaffel) worden de pensioenen niet verhoogd door indexatie.

Op <http://www.philipspensioenfonds.nl/financiepositie> is onder het kopje 'Handige downloads' de kern van het herstelplan te downloaden.

6. Crisisplan

Alle pensioenfondsen in Nederland zijn verplicht een crisisplan op te stellen. In het crisisplan van Philips Pensioenfonds staat beschreven wat het Algemeen Bestuur gaat doen als het Fonds in een crisissituatie terechtkomt of dreigt te komen. Een samenvatting van het crisisplan is te vinden op <http://www.philipspensioenfonds.nl/financiepositie>

Financiële positie van het Fonds in gevarezone 'hoog gevaar'

Indien de dekkingsgraad lager is dan 116%, maar hoger dan 100%, spreekt het Fonds van een gevarezone 'hoog gevaar'. Het vermogen van het Fonds is dan nog altijd groter dan de waarde van de verplichtingen, maar het Algemeen Bestuur kent dan geen indexatie toe. Bij een dekkingsgraad lager dan 110% is dat overigens wettelijk ook niet toegestaan.

7. Ontwikkelingen verzekerdenbestand

Philips Pensioenfonds zag het aantal pensioenopbouwers, pensioenontvangers en houders van een premievrije polis in het derde kwartaal licht dalen.

	2015			2014
	Einde 3 ^e kwartaal	Einde 2 ^e kwartaal	Einde 1 ^e kwartaal	Einde 4 ^e kwartaal
Pensioenopbouwers	13.894	13.939	14.023	14.243
Pensioenontvangers	56.569	56.693	56.838	57.184
Houders premievrije polis	30.657	30.803	30.944	30.988
Totaal	101.120	101.435	101.805	102.415

De cijfers in dit kwartaalverslag hoeven niet noodzakelijkerwijs overeen te komen met de cijfers in publicaties die later verschijnen. Dit in verband met mogelijke correcties in cijfers na de verschijningsdatum van dit kwartaalverslag.